

15. 8. 2019

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Screening mimounijních investic na český způsob: připravovaný zákon o prověřování zahraničních investic

Potenciální investoři do ČR pocházející mimo EU by měli zpozornět: dne 19. března 2019 bylo přijato Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/452 („Nařízení“), kterým se stanoví rámec pro prověřování přímých zahraničních investic směřujících do EU, a česká legislativa, která tento rámec bude konkretizovat, se již připravuje. Co tato změna přinese do praxe?

Jelikož v EU dosud neexistoval unijní standard pro screening přímých zahraničních investic, jednotlivé členské země absenci tohoto společného rámce řešily každá po svém anebo vůbec. Výsledkem byl stav, kdy jedna polovina členských zemí pravidla pro kontrolu přímých zahraničních investic měla a druhá polovina nikoliv. K těm prvním patří Německo, Francie, Itálie, Spojené království, Rakousko, Španělsko, Portugalsko, Nizozemsko, Dánsko, Finsko, Lotyšsko, Litva, Polsko a Maďarsko. Kromě tradičních evropských matadorů světového obchodu je to tedy převážně k cizím vlivům spíše obezřetnější severo-východní část unie.

Přijetí Nařízení předcházela diskuze kolem ochrany strategických odvětví, kde mimo jiné zaznívaly argumenty existence obdobné regulace ve světě včetně USA, Ruska či Austrálie. Je to však poprvé, kdy tato diskuze nevyústila v evropskou regulaci investic pouze u některých odvětví (energetika, suroviny, finanční služby, kybernetická bezpečnost, vesmír) nebo určitých situací (jako je spojování soutěžitelů), ale ve **vytvoření jednotného rámce pro jakékoliv přímé zahraniční investice** ze zemí mimo EU.

Nařízení samo o sobě neobsahuje konkrétní pravidla prověřování přímých zahraničních investic, ale zavádí standardy pro členské státy, jež tyto mechanismy již mají nebo je chtějí zavést, aby výsledná regulace v každém členském státě splňovala určité požadavky, k nimž patří **nediskriminace**, **transparentnost** a **možnost soudní nápravy**. Konkrétní podoba pravidel, stejně jako i rozhodnutí o tom, zda budou zavedena (či zachována), zůstává na členském státu. Členské státy rovněž měly do 10. května 2019 nahlásit Evropské komisi všechny stávající mechanismy.

Další oblasti úpravy Nařízení je **spolupráce mezi členskými státy** a úprava **role Evropské komise** ve vybraných případech. Dospěje-li Evropská komise k názoru, že přímá zahraniční investice může mít vliv na bezpečnost nebo veřejný pořádek ve více než jednom členském státě, může prověřujícímu

členskému státu vydat své stanovisko, a ten bude povinen zohlednit připomínky ostatních členských států a Evropské komise. V podpůrných materiálech k Nařízení se zdůrazňuje, že nemá popírat celkovou otevřenost ekonomiky EU pro zahraniční investory, ale zakotvit mechanismy na podporu své bezpečnosti a jasná pravidla pro vnitrostátní regulaci (která může, ale nemusí být zavedena v souladu s těmito pravidly).

V České republice byl osud Nařízení ostře sledován a na popud Bezpečnostní rady státu už před rokem byla zřízena speciální komise pro posouzení dopadů možného prověřování zahraničních investic z důvodu bezpečnosti státu. Diskuze probíhala na úrovni expertní skupiny při Ministerstvu průmyslu a obchodu („MPO“) a jejím hlavním hmatatelným výsledkem se stalo **parafované znění zákona o prověřování zahraničních investic**, které aktuálně prochází mezirezortním připomínkovým řízením.

Dle návrhu zákona je definice **zahraniční investice** záměrně široká a představuje investici zahraničního investora jakékoliv povahy za účelem vytvoření nebo udržení **dlouhodobých a přímých vztahů** mezi zahraničním investorem a podnikatelem nebo podnikem, která umožňuje vykonávat účinný vliv na řízení podnikatelského subjektu nebo přístup k informacím, systémům nebo technologiím, které jsou důležité z hlediska ochrany bezpečnosti ČR a jejího vnitřního pořádku. Rovněž samotný **zahraniční investor** je definován široce a vedle osob, které nejsou občany nebo právníckými osobami se sídlem v EU, zahrnuje i právnícké osoby se sídlem v EU řízené nebo fakticky fungující mimo EU.

Parafované znění návrhu zákona o prověřování zahraničních investic předpokládá dva stupně prověřování:

- **Povinné prověření** na základě žádosti o povolení k MPO u investic do subjektů **ve strategicky významných odvětvích**, a sice:
  - nakládání s vojenským materiálem,
  - provoz prvků kritické infrastruktury,
  - správa kritické informační infrastruktury,
  - správa či provoz základní služby,
  - vývoj nebo výroba zboží dvojího využití.

Návrh zákona předpokládá, že bez vydaného povolení se taková zahraniční investice vůbec nesmí uskutečnit. V praxi má být podíl těchto případů podléhajících povinnému screeningu statisticky zanedbatelný.

- Prověření na základě **dobrovolné konzultace** iniciované investorem **nebo z moci úřední**, za účelem ověření, zda je investice **způsobila ohrozit bezpečnost České republiky nebo její vnitřní pořádek**. Prověřování z moci úřední může být zahájeno nejpozději do 5 let od dokončení investice.

V rámci prověřování poskytne MPO údaje obdržené od zahraničního investora vybraným ministerstvům, Policii ČR, Finančnímu analytickému úřadu, NBÚ a zpravodajským službám, a obdrží-li od nich aspoň jedno stanovisko, že povolení investice by mělo být pouze podmíněčné nebo by nemělo být uděleno vůbec, předloží MPO návrh vládě na podmíněčné povolení či nepovolení, resp. na zrušení zahraniční investice. V ostatních případech (tj. o povolení investice) rozhodne MPO samo.

Rozhodnutí bude (i s ohledem na požadavky Nařízení) **soudně přezkoumatelné**, přičemž návrh zákona upravuje postup ohledně utajovaných informací, které se k věci vztahují, aby i během řízení o přezkumu byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných skutečnostech, například oddělením částí spisů nebo vyloučením nepovolaných osob pro určitou část jednání.

Za zmínku stojí i **přechodné ustanovení** návrhu zákona, že MPO ne zahájí řízení o prověření zahraničních investic dokončených před nabytím účinnosti zákona. Dnem dokončení zahraniční investice má být den uzavření smlouvy o uskutečnění zahraniční investice nebo den zahájení podnikatelské činnosti podle toho, co nastane později. To znamená, že zákon nemá dopadat na žádné investice realizované subjekty z třetích zemí před jeho účinností, a to ani v rámci zpětného prověřování z moci úřední.

Dle předběžného odhadu má být zákon schválen v průběhu tohoto roku a nabýt účinnosti již od 1. 1. 2020, což je poměrně ambiciózní záměr. Prozatím jsme nezaznamenali výraznější reakce na tento legislativní počín v podnikatelské sféře ani na úrovni regionálně zaměřených komor, a bude jistě zajímavé sledovat, zda se vzhledem ke komplexnosti tématu staneme svědky názorových střetů na úrovni politiků či odborných expertů, a jak se pod jejich vlivem bude celková podoba návrhu zákona dále vyvíjet.

Marek Lošan,
partner

Natalija Traurigová,
counsel

[HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 000 111

Fax: +420 255 000 110

e-mail: office@havelpartners.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)